

Beantwoording technische vragen

Jaarstukken 2025

Fractie PRO

Vraag 1:

Blz 10. Crisis noodopvang en tijdelijke opvang asielzoekers. Ook dit jaar blijft er weer geld over: 531.000 voordeel. Welke bedragen zijn er in de jaren 23 en 24 overgebleven en hoeveel geld is er nu totaal te veel ontvangen voor opvang asielzoekers of ontheemden uit Oekraïne?

Antwoord:

De gemeente ontvangt voor de opvang van asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne zogenoemde normbedragen. Deze normbedragen stelde het ministerie de afgelopen jaren naar beneden bij om zodoende meer aansluiting te vinden bij de werkelijke kosten. Ondanks deze negatieve bijstelling door het ministerie en de (meer) investeringen van de gemeente houdt de gemeente nog steeds geld over. In 2025 bleef er voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne € 548.000 over (het bedrag € 531.000 gaat over het gehele taakveld). In 2024 bleef er voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne € 1.552.000 over. In 2023 bleef er voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne € 1.058.000 over. Vanaf 1 januari 2026 geldt er een andere financiële regeling waardoor de gemeente enkel nog haar daadwerkelijke kosten vergoed krijgt.

Vraag 2:

Blz 11. Sociaal domein. Voor bijzondere bijstand is in 2024 de inkomensgrens verhoogd naar 120%. De bijbehorende stijging van de kosten voor bijzondere bijstand en individuele inkomens toeslag is echter minder hoog dan verwacht. Bereiken we wel de juiste mensen?

Antwoord:

De inkomensgrens van de bijzondere bijstand is niet verhoogd naar 120% maar is nog altijd 110%. De inkomensgrens van de individuele inkomens toeslag (IIT) is wel vanaf 1 januari 2024 aangepast naar 120% en kent ook vanaf 1 januari 2024 een gezins- en kindtoeslag. Zowel de bijzondere bijstand en de IIT worden uitgevoerd door Senzer. Inwoners moeten deze regelingen zelf aanvragen bij Senzer. Uit de Minima- en Effectrapportage gemeente Laarbeek 2025 is gebleken dat alle onderzochte huishoudens in Laarbeek hun maandbegroting rondkrijgen. Hierbij is wel de voorwaarde genoemd dat men dan van alle regelingen waar men gebruik van kan maken, gebruik maakt. Vandaar dat in het rapport de aanbeveling wordt gedaan om het niet-gebruik van regelingen te verminderen. Daar wordt de komende jaren dan ook extra op ingestoken.

Vraag 3:

Blz 11. Onderbesteding op personeelsbudget. Door onderbesteding op het personeelsbudget moest er ingehuurd worden. De inhuurkosten konden ten laste gebracht worden van projecten en grondexploitaties

Waardoor de overschrijding op inhuur hierdoor lager is uitgevallen in de exploitatie. Hoe kan dat? Inhuur valt goedkoper uit dan vast dienstverband. Is het dan niet beter altijd mensen in te huren i.p.v. vast in dienst te nemen?

Antwoord:

Zoals toegelicht in de auditcommissie zijn de kosten van inhuur (doorgaans) hoger dan de kosten van eigen medewerkers. Het voordeel wordt veroorzaakt doordat er sprake is van een andere dekking dan waar in de begroting rekening mee is gehouden. In 2025 hebben we meer inhuurkosten ten laste gebracht van projecten en grondexploitaties. De hogere toerekening aan projecten en grondexploitaties zorgt voor minder kosten ten laste van het personeelsbudget.

Vraag 4:

Blz 36. Crisisbeheersing en brandweer. Crisis noodopvang staat bij zowel lasten als baten. Bij lasten staat door een aanvullende vergoeding zijn er meer inkomsten dan begroot. Daarnaast maakte de gemeente geen aanspraak op de risicoreserve uit de begroting. Graag meer uitleg.

Antwoord:

De gemeente vangt maximaal 90 bewoners op, waarvoor zij 96 opvangplekken (incl. 4 noodopvangplekken) creëerde aan de Pater Becanusstraat 100a te Beek en Donk. De gemeente onderhandelde uit dat zij voor 96 opvangplekken een normbedrag (€78) ontvangt, in plaats van bekostiging voor de 90 bewoners zoals gebruikelijk is. Daarnaast heeft de asielbegroting van de asiellocatie een 'reserve' om te kunnen anticiperen op onvoorziene omstandigheden en (stijging van) uitgaven voor flexibele posten zoals gas, water en licht. Doordat er zich geen onvoorziene omstandigheid voordeed, de locatie ordentelijk verloopt en de besteding van de flexibele posten binnen de begroting bleven, is er geen aanspraak gemaakt op de reserve van de asielbegroting.

Vraag 5:

Blz 49. Gebiedsontwikkeling Heuvel. Is de grindbak van Bavaria inmiddels aangekocht?

Antwoord:

Nee, het betreffende perceel van Bavaria is op dit moment niet aangekocht. Zodra er nieuwe informatie over dit perceel is, wordt uw raad hierover geïnformeerd.

Vraag 6:

Blz 17 van 25 accountantsverslag. Sisa regelingen en balansposities. In de opmerking in de tabel bij overige bevindingen staat binnen de diverse regelingen kan de beheersing van risico's en het verantwoordingsproces nog scherper. Wat wordt daarmee bedoeld?

Antwoord:

Hiermee wordt bedoeld op het feit dat onze processen van de Sisa regelingen nog verder verbeterd kunnen worden. Gedurende het jaar is hier minder zicht op en pas bij de jaarrekening wordt het totaalbeeld duidelijk. In 2026 monitoren we de Sisa regelingen op meerdere momenten in het jaar.

Fractie De Werkgroep

Vraag 7:

Bij raadsvoorstel, blz. 3: teruggave VB 2019 ad K€ 38

- Betekent dit dat de discussie over de VPB-plicht is afgerond en ook de daaropvolgende jaren nu afgewikkeld kunnen gaan worden?
- Wanneer is die afwikkeling te verwachten?
- Zal die afwikkeling ook daaropvolgende jaren positief zijn?

Antwoord:

De auditcommissie is eerder geïnformeerd dat de gesprekken met de belastingdienst over de VPB-plicht voor de grondexploitaties is afgerond. Door de afronding met de belastingdienst was er inderdaad een teruggave VPB 2019. De jaren 2020 t/m 2024 zijn ook definitief afgewikkeld. Er wordt een VPB-aangifte ingediend over de afvalstromen. Ook moeten wij jaarlijks toetsen of de gemeente nog steeds geen VPB plichtige ondernemer is voor de grondexploitaties. De aangifte 2025 is inmiddels ingediend.

Vraag 8:

In 2025 was een extra storting van € 347K in de pensioenvoorziening wethouders nodig (blz. 5), terwijl er –voor zover wij weten- geen bijzondere ontwikkelingen bij de wethouders waren. Waardoor is die extra storting dan veroorzaakt?

Antwoord:

Zoals aangegeven in de auditcommissie wordt de hogere storting veroorzaakt door een extra reservering vooruitlopend op de overdracht van de wethouderpensioenen naar het ABP per 31 december 2027. Het bedrag in een voorziening moet altijd overeenkomen met de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen. Met de extra storting brengen we de voorziening op peil.

Vraag 9:

De solvabiliteit ligt ruim 25% boven het landelijk gemiddelde (blz. 6). Geldt dat ook in vergelijking met andere qua grootte vergelijkbare gemeenten?

Antwoord:

De solvabiliteitsratio bij kleine gemeenten (kleiner dan 25.000 inwoners) is gemiddeld tussen de 25% en 40%. De ratio voor de gemeente Laarbeek is voor 2025 67% waardoor we een betere ratio hebben dan gemiddeld en ook in de A klasse score (boven de 50%) van de signaleringswaarde die de provincies hanteren.

Vraag 10:

Hoe is de eindstand egalisatievoorziening rioolheffing (blz. 14) te duiden als er geen beginstand was en in 2025 ook geen storting is geweest?

Antwoord:

Op pagina 231 ziet u het voorloop van de egalisatievoorziening rioolheffing. Per 1 januari was de stand € 4.231k. In 2025 bedroeg de storting € 182k en de onttrekking € 95k. De stand per 31 december is hierdoor uitgekomen op € 4.318k.

Vraag 11:

Wat was het onzekere bedrag aan PGB's (blz. 16) en op welke wijze heeft de controle daarop plaatsgevonden?

Antwoord:

In de tabel van hoofdstuk 3.4 Jeugdhulp en Wmo is per abuis het bedrag voor onzekerheid zorglevering bij PGB's niet vernoemd. Het totaal aan PGB uitgaven 2025 is € 387.000. In eerste instantie zijn deze PGB uitgaven als onzekerheid aangemerkt.

Omdat GR Peelgemeenten een samenhangende mix van controlemaatregelen heeft om de prestatielevering van zorg te toetsen, is er uiteindelijk geen bedrag als onzekerheid opgenomen. De accountant heeft dit bij de jaarrekeningcontrole van GR Peelgemeenten bevestigd.

De controlemaatregelen bestaan onder andere uit interne controle op zorgkosten, het analyseren van signalen uit klachtenprocedures, bezwaar- en beroepszaken en optische controles voor huishoudelijke ondersteuning. Daarnaast worden in het kader van de prestatielevering van zorg aanvullend vragenlijsten verstuurd naar cliënten.

Vraag 12:

De nog te besteden subsidiegelden is in 2025 verdubbeld van € 3M naar € 6M (blz. 17). Is dit alleen veroorzaakt door achterblijvende personele capaciteit of zijn er ook andere oorzaken aan te wijzen?

Antwoord:

Dit wordt vooral veroorzaakt door de specifieke regelingen Woningbouwversnelling Metropoolregio Eindhoven (€ 2.019k) en Lokale aanpak isolatie tranche 3 (€ 916k), die pas laat in het jaar zijn toegekend. De besteding ervan vindt volgend jaar plaats.

Fractie CDA

Vraag 13:

Op pagina 2 geeft u aan dat er onderbesteding is in het sociaal domein wat resulteert in een voordeel. Kunt u specificeren binnen welk domeinonderdeel deze onderbesteding zich heeft voorgedaan?

Antwoord:

De onderbesteding zit niet specifiek op één domeinonderdeel, maar is verspreid over het sociaal domein. Dit wordt in de jaarstukken 2025 toegelicht in de analyse van de verschillen onder programma 5 Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs (bladzijde 99).

Vraag 14:

Waardoor is de substantiële onderbesteding op het budget voor de opvang van asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne ontstaan, welke budgetposten hebben hier het meest aan bijgedragen?

Antwoord:

De gemeente ontvangt voor de opvang van asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne zogenoemde normbedragen. Deze normbedragen stelde het ministerie de afgelopen jaren naar beneden bij om zodoende meer aansluiting te vinden bij de werkelijke kosten. Ondanks deze negatieve bijstelling door het ministerie en de (meer) investeringen van de gemeente houdt de gemeente nog steeds geld over. Dit komt met name doordat de gemeente voor een groot deel gebruik maakt van haar eigen vastgoed, waardoor huurlasten beperkt zijn. Ook werkt een groot deel van de ontheemden waardoor zij (deels) zelf voorzien in hun behoeften.

Vraag 15:

In het raadsvoorstel behorende bij de stukken wordt het volgende aangegeven: 'Teruggave Vennootschapsbelasting 2019: € 38.000' - Over boekjaar 2019 hebben we in 2025 een bedrag ontvangen van € 38.000 als teruggave van de Vennootschapsbelasting. Dit bedrag had toegevoegd moeten worden aan de reserve Grondexploitatieisico. Dit is echter niet gebeurd en dient via resultaatbestemming alsnog te gebeuren.

Vraag:

Waarom dienen deze middelen toegevoegd te worden aan de reserve grondexploitatieisico? Wordt de vennootschapsbelasting in beginsel betaald vanuit deze reserve?

Antwoord:

Ja, deze middelen worden toegevoegd aan de reserve Grondexploitatieisico, omdat de vennootschapsbelasting betaald wordt vanuit deze reserve.

Vraag 16:

In de jaarstukken schrijft u het volgende:

Onderbesteding sociale basis

Uit de jaarrekening 2025 blijkt dat er sprake is van onderbesteding op het versterken van de sociale basis, terwijl hiervoor expliciet budget beschikbaar was. Als oorzaken worden onder meer genoemd dat budgetten voor initiatieven niet volledig zijn benut, projecten zijn doorgeschoven naar 2026 en bepaalde voorgenomen activiteiten (zoals een website sociaal domein) niet zijn gerealiseerd.

Tegelijkertijd staan gemeenten – ook Laarbeek – voor een fundamentele beweging zoals vastgelegd in de Hervormingsagenda Jeugd, het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en GALA: een verschuiving van specialistische zorg naar het versterken van de sociale basis en preventie.

Tegen deze achtergrond wordt de volgende **vraag** gesteld:

- Hoe kan het dat juist op het versterken van de sociale basis – een cruciale pijler onder de noodzakelijke transformatie van zorg naar preventie en collectieve ondersteuning – sprake is van onderbesteding, en welke structurele oorzaken liggen hieraan ten grondslag (zoals uitvoeringscapaciteit, regie, bereik van initiatieven of onvoldoende sturing)?

Antwoord: Hieraan liggen de volgende zaken ten grondslag:

- Bereik initiatieven: een gedeelte van het budget is beschikbaar voor facilitering voor initiatieven die vanuit de gemeenschap ontstaan. We sluiten daarbij aan bij bewegingen die vanuit inwoners/verenigingen ontstaan en zijn daarin afhankelijk van de initiatieven die daar ontstaan. Die waren er in 2025 minder dan waar in de begroting rekening mee was gehouden.
 - De opvang van Oekraïners kost minder dan dat we daarvoor aan financiële middelen van het Rijk ontvangen.
 - Incidentele middelen:
 - o Vanuit het Rijk ontvangen we gedurende het jaar via circulaire extra (vaak incidentele) financiële middelen ter versterking van de sociale basis. Voor de bijbehorende doelen hadden we al passende budgetten geraamd binnen onze begroting, waardoor er een onderbesteding is.
 - o Een gedeelte van de SPUK GALA betreft incidentele middelen. Deze uitgaven verantwoorden we op andere budgetten.
 - Er zijn een aantal posten opgenomen die administratief onjuist verwerkt waren (bedrag begroot bij leerlingenvervoer, middelen onderwijsachterstanden beleid)
- Daarnaast: in hoeverre acht het college deze onderbesteding verenigbaar met de landelijke opgaven en afspraken, en welke concrete maatregelen worden genomen om te borgen dat beschikbare middelen in 2026 en verder wél tijdig en doelgericht worden ingezet voor het versterken van de sociale basis?

Antwoord: Wij zijn van mening dat we tijdig en doelgericht aan het inzetten zijn op het versterken van de sociale basis. In de jaarstukken wordt in programma 5 Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs in de paragraaf ontwikkelingen geschetst welke activiteiten daarvoor zijn uitgevoerd (bladzijde 84 en verder). Door slim samen te werken met de andere Peelgemeenten in de koersagenda werken we aan onder andere zelf- en samenredzaamheid en sterke gebiedsteams.

Op bladzijde 87 worden een aantal voorbeelden genoemd van stappen die we genomen hebben in het versterken van de sociale basis. Daarmee hebben we een goede basis staan. Met het opstellen van een nieuw beleidsplan sociaal domein beoordelen we waar nog extra op geïnvesteerd moet worden.

Er is in 2025 een beperkt aantal opgaven doorgeschoven naar het volgende jaar, bijvoorbeeld de website sociaal domein. Het is efficiënter om deze tegelijk op te pakken met de doorontwikkeling van de gemeentelijke website en daar de planning op aan te passen.

Wat we merken, is dat het Rijk regelmatig werkt met incidentele middelen voor een beperkte tijd. Daarmee krijgen we niet voldoende financiële zekerheid dat we structureel in kunnen zetten op nieuwe activiteiten. Ook komen middelen vaak pas laat (via september- of decembercirculaire) beschikbaar. Dan lukt het niet om in hetzelfde jaar nog concrete activiteiten te ontwikkelen.

Onderbesteding personeelsbudget en uitvoeringskracht

Uit de jaarrekeningen van de afgelopen jaren, waaronder de jaarrekening 2025, blijkt dat sprake is van een terugkerend patroon van onderbesteding op het personeelsbudget. Tegelijkertijd wordt deze verklaard door openstaande vacatures, ziektevervanging en de inzet van externe inhuur, waarbij een deel van de inhuurkosten bovendien wordt toegerekend aan projecten en grondexploitaties.

Dit roept fundamentele vragen op over de structurele uitvoeringskracht van de organisatie, de realiteitswaarde van de begroting en de mate waarin de gemeente daadwerkelijk in staat is haar beleidsopgaven en projecten te realiseren.

Tegen deze achtergrond wordt de volgende **vraag** gesteld:

- Hoe verklaart het college dat er over meerdere jaren sprake lijkt te zijn van een structureel patroon van onderbesteding op het personeelsbudget, terwijl vacatures niet worden ingevuld en de afhankelijkheid van externe inhuur blijft bestaan?

Antwoord: Een wendbare organisatie heeft een flexibele schil nodig voor tijdelijke invulling van vacatures, vervanging door ziekte, inzet van specifieke expertise en het uitvoeren van projecten. In de huidige arbeidsmarkt blijft het lastig om vacatures snel en kwalitatief gevuld te krijgen. Zeker voor de invulling van een aantal specifieke functies zoals planeconomen, juristen, ict'ers, privacy officers en BOA's is de arbeidsmarkt zeer krap.

- In hoeverre is hier sprake van een structureel probleem in de personeelsplanning, arbeidsmarktstrategie en/of organisatiecapaciteit, en wat betekent dit concreet voor de uitvoerbaarheid van gemeentelijke taken, projecten en beleidsambities?

Antwoord: In de organisatie werken wij sinds een paar jaar met teamplannen. Hierin wordt nadrukkelijk gekeken naar de uitvoeringskracht van het team in relatie tot de doelstellingen, taken en projecten. Evaluatie en bijstelling van de teamplannen leveren de input op voor de strategische personeelsplanning, (regionale) arbeidsmarktstrategie en P&C-producten. Zo behouden wij concern breed inzicht en overzicht en sturen bij, daar waar nodig om de gemeentelijke ambities te realiseren.

- Daarnaast: hoe borgt het college dat deze situatie niet leidt tot vertraging, verschraling of het niet realiseren van opgaven (waaronder transformatieopgaven in het sociaal domein en ruimtelijke projecten), en welke concrete maatregelen worden genomen om te komen tot een structureel robuuste en realistische personele bezetting?

Antwoord: Er zijn verschillende formatieve vraagstukken in beeld. Op dit moment wordt er geïnventariseerd wat er nodig is om een wendbare en toekomstbestendige organisatie te blijven. De voorstellen kunnen zowel incidenteel als structureel van aard zijn. Een verdere uitwerking hiervan volgt in de komende begroting 2027. In de begroting 2026 heeft uw raad een aantal voorstellen goedgekeurd m.b.t. het vergroten van de realisatiekracht o.a. voor gebiedsontwikkelingen. Als het noodzakelijk is zal het college tijdig de raad informeren en met voorstellen komen om de ambities in lijn te houden met de financiële mogelijkheden en uitvoeringskracht.

Op basis van de accountantsverklaring nog een paar aanvullende **vragen**:

- Hoe verklaart het college dat een belangrijk deel van het positieve resultaat – waaronder het voordeel op het personeelsbudget – al eerder in het jaar bekend was, maar niet heeft geleid tot tijdige begrotingsbijstellingen?

Antwoord: Zoals toegelicht bij de auditcommissie was er gedurende het jaar nog geen volledig beeld over de personeelskosten mede in relatie tot de inhuurkosten. Daarnaast kan er dus meer toegerekend worden aan projecten en grondexploitaties. Deze administratieve handelingen vinden deels achteraf plaats. Tot slot kampen we met een krappe arbeidsmarkt en zijn we regelmatig genoodzaakt om extern personeel in te huren. De kosten hiervoor fluctueren sterk, waardoor prognoses op personeelslasten tot het laatste moment moeilijk voorspelbaar blijven. Vandaar is het lastig gebleken om gedurende het jaar budgetbijstelling te doen.

- In hoeverre is de raad hierdoor gedurende het jaar onvolledig of te laat geïnformeerd over de werkelijke financiële ontwikkeling?

Antwoord: We hebben de raad niet onvolledig of te laat geïnformeerd. In de Financiële rapportage 2025 hebben er bijstellingen plaatsgevonden met betrekking tot personele kosten (salarissen en inhuur). Dit betrof de periode van 1 januari tot en met 1 juli 2025. Zoals blijkt uit het voorgaande antwoord blijken grote afwijkingen in het personeelsbudget (positief of negatief) vaak pas echt bij het opstellen van de jaarstukken, in het 1e kwartaal van het volgende jaar.

- Welke maatregelen worden genomen om de begroting en tussentijdse rapportages voortaan realistischer en actueler te maken, zodat de raad beter kan sturen?

Antwoord: In de Financiële rapportage 2026 en de decemberwijziging (laatste begrotingswijziging van het jaar) kijken we kritisch naar het verloop van de budgetten. Ook de personele kosten (salarissen en inhuur) worden hierin meegenomen.

Toekomstige structurele tekorten

De accountant geeft duidelijk waarschuwing: vanaf 2027 worden structurele tekorten verwacht:

- Hoe verhoudt het huidige positieve jaarresultaat zich tot de door de accountant gesignaleerde structurele tekorten vanaf 2027?

Antwoord: De oorzaken van het positieve jaarrekeningresultaat zijn incidenteel van aard. Met de structurele tekorten uit het accountantsrapport worden de financiële onzekerheden bedoeld waar gemeenten mee kampen. In de kaderbrief laten we zien dat ook onze begroting nog geen structureel sluitend meerjarenperspectief laat zien.

- In hoeverre bestaat het risico dat incidentele voordelen (zoals Oekraïne-gelden en on-derbesteding) structurele problemen maskeren, en welke concrete keuzes worden voorbereid om deze aankomende tekorten op te vangen?

Antwoord: Incidentele voordelen worden niet gemaskeerd door structurele problemen, omdat we oog (blijven) houden voor een structureel sluitende begroting. Hierbij worden structurele kosten gedekt door structurele opbrengsten. De provincie ziet hier als toezichthouder op toe.

Inkoop- en aanbestedingsonrechtmatigheden

De accountant signaleert hier dat er sprake is van een onrechtmatigheid van € 460.000. Deze blijkt deels structureel (doorlopend uit eerdere jaren).

- Hoe verklaart het college dat er opnieuw sprake is van substantiële onrechtmatigheden in de aanbestedingen (€ 460.000), waarvan een deel bovendien voortkomt uit eerdere jaren?

Antwoord: Op basis van de interne controle zijn deze onrechtmatigheden geconstateerd (€ 460.000). Deze onrechtmatigheden vallen ruim binnen de tolerantiegrens van 2% (zijnde: € 1.579.000). De onrechtmatigheden bestaan uit bevindingen ten aanzien van verkeerd gevolgde aanbestedingsprocedures en bevindingen waarbij overeenkomsten verlopen zijn en er nog geen nieuwe zijn. In de jaarrekening is ook aangegeven dat een groot deel van de bevindingen inmiddels is opgelost of in 2026 wordt opgelost.

- In hoeverre is hier sprake van structurele tekortkomingen in het inkoop- en contractbeheer, en wanneer verwacht het college dat deze problematiek volledig is opgelost?

Antwoord: Er is geen sprake van structurele tekortkomingen. Zoals toegelicht bij de jaarrekening zijn er verklaringen per bevinding. Het zijn allemaal losstaande casussen. Echter de bevindingen lopen wel meerjarig door omdat overeenkomsten vaak meerjarig zijn. De meeste bevindingen zullen opgelost zijn in 2026 of 2027. Dit betekent overigens niet dat bij de interne controles geen andere bevindingen zijn. Elk jaar zal de gemeente naar verwachting wel bevindingen hebben, net zoals elke gemeente. Met de rechtmatigheidsverantwoording wordt hier dan ook transparant over gecommuniceerd.

- Welke risico's loopt de gemeente zolang deze onrechtmatigheden blijven voortbestaan?

Antwoord: De risico's zijn zeer gering omdat het gaat over verkeerde aanbestedingen of een verlopen overeenkomst. Het risico beperkt zich tot mogelijke juridische gevolgen als een andere partij in bezwaar gaat tegen aan aanbesteding of geen geldige overeenkomst aanwezig is.

Beheer en sturing op subsidies (SiSa)

De accountant geeft aan dat de subsidiegelden van het Rijk sterk toenemen (€ 3 mln → € 6 mln) en de beheersing en verantwoording aanscherping behoeft.

- Hoe borgt het college de beheersing en rechtmatige besteding van de sterk toenemende subsidiegelden, nu de accountant aangeeft dat het verantwoordingsproces en risicobeheer binnen regelingen nog scherper kan?

Antwoord: De opmerking van de accountant is gericht op de interne processen. De Sisa processen worden in 2026 verder verbeterd. Tot op heden is er weinig sturing / monitoring gedurende het jaar en worden de gegevens eenmaal per jaar verzameld en verantwoord. Het proces kan verbeterd worden en er kan beter en sneller gehandeld worden op risico's als er tussentijds ook gemonitord wordt. Dit gaan we stapsgewijs verbeteren.

- In hoeverre bestaat het risico dat middelen niet tijdig of doelmatig worden ingezet, en hoe wordt dit concreet verbeterd?

Antwoord: Het niet doelmatig inzetten is geen risico want de middelen kunnen alleen gebruikt worden waarvoor de Sisa regeling bestemd is. Het kan voorkomen dat middelen niet tijdig worden besteed. In dat geval dient de gemeente de middelen terug te betalen. De meeste Sisa middelen zijn echter voor meerdere jaren. En met de voorgestelde verbeteringen om ook tussentijds meer te monitoren kan het ook tijdiger gesignaleerd worden.

Onderhoudsvoorzieningen vs. uitvoeringscapaciteit

Heel relevant (koppeling met mijn eerdere punt!). Gesignaleerd wordt dat:

- projecten structureel worden doorgeschoven
- voorziening te hoog door gebrek aan uitvoering
- en de accountant geeft zelfs aan dat realistischer plannen noodzakelijk

Dit raakt direct aan uitvoeringskracht

- Hoe verklaart het college dat onderhoudswerkzaamheden al meerdere jaren worden doorgeschoven, waardoor voorzieningen oplopen en plannen niet worden uitgevoerd zoals voorzien?

Antwoord: Bij het maken van de planningen wordt continu de balans gezocht tussen de noodzaak tot het uitvoeren van de werkzaamheden, het geven van invulling aan ambities en een steeds weerbarstiger uitvoeringspraktijk als gevolg van steeds langduriger voorbereidingstrajecten en vergunningsprocedures.

- In hoeverre hangt dit samen met onvoldoende uitvoeringscapaciteit binnen de organisatie?

Antwoord: Eén van de verbeteringen die inmiddels is ingezet betreft het in eerste instantie aanvragen van voorbereidingskredieten. De definitieve uitvoeringskredieten worden pas aangevraagd wanneer de werkzaamheden zorgvuldig zijn voorbereid, de capaciteit geregeld is, de risico's in beeld zijn gebracht, er een gedegen kostenraming is gemaakt én wanneer er een realistisch zicht is op de uitvoeringstermijn.

- Wanneer wordt een realistische planning opgesteld die aansluit bij daadwerkelijk beschikbare capaciteit, zoals de accountant adviseert?

Antwoord: Om te komen tot een realistisch planning wordt momenteel gewerkt aan een herijking van het planningsinstrumentarium, waarin we zoeken naar een betere balans tussen wensen en de beschikbare capaciteit. Die balans zoeken we ook bij de herziening van de verschillende beheer- en onderhoudsplannen en de vertaling daarvan naar de voorzieningen.

Risico's grondexploitaties en afhankelijkheid subsidies

De accountant wijst op het feit dat er mogelijk sprake is van onzekere subsidies in grote projecten en benoemd ook dat er sprake is van meerdere risicovolle projecten.

- In hoeverre zijn de financiële resultaten van grondexploitaties afhankelijk van nog niet definitief toegekende subsidies, en hoe robuust zijn deze projecten als deze middelen (deels) niet worden gerealiseerd?

Antwoord: Indien de subsidies niet aan de voorwaarden voldoen zouden deze terugbetaald moeten worden. Dit heeft uiteraard effect op de financiële resultaten. Echter wij verwachten dat de kans zeer gering is op terugbetaling want de subsidies worden definitief na afronding van het project (realiseren woningen). Als er geen of minder woningen worden gerealiseerd dient er terugbetaling plaats te vinden. Dit verwachten wij uiteraard niet. In de risicoanalyse is dit risico overigens wel opgenomen.

- Welke risico's loopt de gemeente op dit punt en hoe worden deze actief beheerst?

Antwoord: Het risico is zoals eerder aangegeven zeer beperkt. In de risicoanalyse bij de grondexploitaties is dit risico wel opgenomen en maakt hierdoor onderdeel uit van de weerstandsreserve.

Verbonden partijen: oplopende risico's

De accountant benoemd de toenemende kosten (o.a. van de veiligheidsregio) en ook het feit dat er onvoldoende weerstandsvermogen bij verbonden partijen is.

- Hoe houdt het college grip op de financiële risico's van verbonden partijen, nu de accountant aangeeft dat het weerstandsvermogen daar onvoldoende is om toekomstige risico's volledig af te dekken?

Antwoord: Zoals in het accountantsverslag staat adviseert de accountant om de kosten van de veiligheidsregio te monitoren omdat ook hun weerstandsvermogen beperkt is. We monitoren de veiligheidsregio net als de regiogemeente. Tevens worden de begrotingen aangepast bij gestegen kosten (zie ook de kaderbrief) en mochten de gemeentes moeten bijstorten omdat het weerstandsvermogen onvoldoende is, wordt dit tijdig gemeld aan de gemeenteraad.

De GR Peelgemeenten, Blink, GGD Brabant-Zuidoost en MRE houden zelf weerstandsvermogen aan. De risico's die zijn geïdentificeerd worden niet volledig afgedekt door het aanwezige weerstandsvermogen binnen de verbonden partij. Zoals de accountant ook aangeeft wordt er door de gemeente Laarbeek voor risico's binnen de verbonden partijen in de weerstandsparagraaf een bedrag gereserveerd. Daarnaast monitoren we ook deze verbonden partijen op financiële ontwikkelingen en risico's en vinden er eventuele bijstellingen plaats bij de begroting of tussentijds.

- Welke financiële consequenties kunnen voor de gemeente ontstaan en hoe wordt de raad hierover tijdig geïnformeerd?

Antwoord: Als er financiële risico's zijn of het weerstandsvermogen niet voldoende is van de verbonden partijen zijn alle betrokken gemeente verantwoordelijk om deze aan te vullen. De regiogemeente monitoren de financiële risico's en mocht er aanleiding zijn dat er een extra financiële bijstorting nodig is wordt de gemeenteraad hier tijdig over geïnformeerd.

Fractie ABL

Vraag 17:

Pagina 20 en 21: Op afval is € 127.000,- overschot terwijl er maar € 91.000,- naar de egalisereserve gaat. Waarom is dit zo gekozen?

Antwoord:

Het voordelige effect van € 127.000 heeft alleen betrekking op de baten huisvuil. Dat vormt één onderdeel binnen het taakveld Afval. De storting van € 91.000 is gebaseerd op het saldo van baten en lasten op het totale taakveld Afval.

Vraag 18:

Pagina 53: Waarom is het aantal nieuwgebouwde woningen niet bijgewerkt voor 2025?

Antwoord:

Wij ontleen deze gegevens consequent aan de site Waarstaatjegemeente.nl. In tegenstelling tot andere beleidsindicatoren staat hier de informatie uit 2024 nog steeds vermeld als meest actueel:

Vraag 19:

Pagina 107: In de tabel staan op 2 plaatsen onder het kopje realisatie negatieve bedragen. Hoe moet dit gelezen worden?

Antwoord:

De negatieve bedragen worden veroorzaakt door vooruit ontvangen DUMAVA-subsidies in 2025. DUMAVA staat voor: subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed. De besteding ervan volgt in 2026.

Vraag 20:

Pagina 116: Er valt een fors bedrag vrij onder 'automatisering' waarbij aangegeven is dat dit doorschuift naar 2026. Had dit bedrag dan ook overgeheveld moeten worden naar 2026?

Antwoord:

Voor de invulling van het functioneel beheer en projectleiding zijn structurele budgetten aanwezig. De werving en selectie duurt langer dan verwacht in verband met de huidige arbeidsmarkt. De overige stelposten voor vervanging van hardware en software kunnen vrijvallen omdat dit stelposten zijn uit eerdere jaren. De nieuwe vervangingsinvesteringen zijn herzien en opgenomen in de begroting 2026 en verder.

Uit Auditcommissie van 22 juni 2026

Vraag 21:

Pagina 73; taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Wat verklaart het verschil tussen begroting voor en na wijziging, zowel aan de lasten- als batenkant? Hoe verhoudt dit zich tot het gerealiseerde bedrag?

Antwoord:

Alle bedragen slaan op de jaarschijf 2025:

- Begroting voor wijziging: Grondnota 2024 (14 november 2024)
- Begroting na wijziging: Grondnota 2025 (12 juni 2025)
- Realisatie 2025: Werkelijk gerealiseerde baten/lasten (boekwaarde) over het jaar (jaarrekening 2025)

In de vastgestelde Grondnota 2025 is de toelichting gegeven op de bijgestelde begroting voor de jaarschijf 2025. De afwijkingen in de realisatie ten opzichte van deze begroting bestaan uit een aantal onderdelen:

1. De verschillen in realisatie van de baten en lasten binnen de grondexploitatie. Deze verschillen zijn toegelicht op pagina 75 en 76 van de jaarrekening 2025.
2. De rentebijstellingen zoals opgenomen in de financiële rapportage 2025. De rentebijstelling in 2025 is zeer beperkt geweest.
3. De stijging van overheadkosten in 2025. Deze ophoging vloeit voort uit de begroting van 2024.

Vraag 22:

Pagina 118; taakveld 0.8 Overige baten en lasten

Wat veroorzaakt het resultaat van € 741k bij overige verschillen?

Antwoord:

Bij 'overige verschillen' op taakveld 0.8 is een bedrag van € 741.000 als baten opgenomen. Het betreft hier geen baat, maar een mutatie van de reserve grondexploitatie. Dit is abusievelijk in de verschillenanalyse als een verschil opgenomen. Het betreft hier dus geen afwijking. Op bladzijde 115 van de jaarrekening 2025 is dit wel correct gepresenteerd.